

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1728-512/807
Konu : Yazılı soru önergesi

30/05/2025

7/19805
GK 58

T¼RKIYE B¼Y¼K M¼LLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542410 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19805 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1728-511/806
Konu : Yazılı soru önergesi

30/05/2025

Sayın Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19805 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması" kenar başlıklı 23. maddesinin birinci

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

fıkrasının (a) bendinde, hükümlülerin kişisel özellikleri, bedensel, aklî ve sağlık durumları, suç işlemeden önceki yaşamları, sosyal çevre ve ilişkileri, sanat ve meslek faaliyetleri, ahlâkî eğilimleri, suça bakış açıları, hükümlülük süreleri ve suç türleri belirlenerek, durumlarına uygun infaz kurumlarına ayrılmaları ve bunlara göre saptanacak infaz ve iyileştirme rejiminin; gözlem, inceleme ve değerlendirme yöntemiyle çalışan gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yapılacağı; hükümlülerin, işledikleri suç tiplerine, gösterdikleri eğilimlere, tutum ve davranışları nedeniyle sıkı gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekip gerekmediğine göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya normal güvenlikli ceza infaz kurumlarına veya açık ceza infaz kurumlarına gönderilecekleri,

B) "Hükümlülerin gruplandırılması" kenar başlıklı 24. maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin, ilk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler; aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler; tehlike hâli taşıyanlar; terör suçluları ile suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular şeklinde gruplara ayrılacağı; ikinci fıkrasında hükümlülerin ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılacağı,

C) "Hükümlünün barındırılması ve yatırılması" kenar başlıklı 63. maddesinin üçüncü fıkrasında, kadınların erkeklerle, hükümlülerin tutuklularla, çocukların yetişkinlerle, örgüt veya çıkar amaçlı örgüt suçluları ile terör suçlularının Kanunda sayılan hâller dışında bir araya gelmelerine ve bağlantı kurmalarına izin verilmeyeceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Bu kapsamda hükümlü ve tutukluların gözlem, sınıflandırma, gruplandırma ve odalara yerleştirme işlemleri, anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Ceza İnfaz Kurumları İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla gerçekleştirilmekte olup, bu kararlara karşı yargı yolu açıktır.

III- Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin "Temizlik" kenar başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlülerin, koğuş, oda veya eklentilerinde, kantinden temin edilmek koşuluyla kişisel ve çevresel temizliklerini temin için tarak, saç fırçası, sabun, kese, diş macunu, diş fırçası, tıraş sabunu, şampuan, parfüm, krem, saç boyası, çakısı bulunmayan tırnak makası, plastik saplı tıraş bıçağı, beş adet plastik elbise askısı, çamaşır mandalı ve gündelik hayatta kullanılan plastik eşyalar ile idarece uygun görülen uzunlukta çamaşır ipi bulundurabileceği hükmüne yer verildiği malûmlardır.

IV- 5275 sayılı Kanunun;

A) "Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü" kenar başlıklı 60. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında, olanaklar elverdiğince, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programların hazırlanacağı ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usûllerin düzenleneceği,

B) "Beden eğitimi" kenar başlıklı 87. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade edileceği ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanacağı; ikinci fıkrasında, açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinme olanağı verileceği, bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabileceği ve kurum dışındaki etkinliklere açık ceza infaz

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

kurumları ile ocuk eğitmeevlerinde bulunan h¼k¼ml¼lerin katılabileceği,
H¼k¼mlerine yer verildiği mal¼mlarıdır.

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve h¼k¼ml¼lerin spor faaliyetleri g¼venlik bakımından tehlike yaratmayacak Őekilde, kurumun fiziki yapısı, kapasitesi gibi hususlar dikkate alınarak Kurum İdare ve G¼zlem Kurulu tarafından alınan kararlar doğrultusunda yaptırılmaktadır. Bakanlığımız tarafından bu konularda uygulanan genel bir yasaklama veya sınırlı s¼re uygulaması s¼z konusu değildir.

V- "Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İŞlemleri ve Diğer H¼k¼mler" konulu, 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Genelgenin "Ortak Etkinlikler" başlıklı Üç¼nc¼ B¼l¼m¼n¼n 1. maddesinde, h¼k¼ml¼ ve tutukluların işledikleri suçlara, kurumdaki davranıŐlarına, ilgi ve yeteneklerine g¼re gruplandırılarak, g¼venlik bakımından tehlike yaratmadığı ¼l¼de, kendileri için hazırlanmıŐ iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile diğer sosyal ve k¼lt¼rel faaliyetlere katılacakları, bu faaliyetlerin y¼ksek g¼venlikli kurumlar ile diğer kurumların y¼ksek g¼venlikli b¼l¼mlerinde on kiŐiyi aŐmayacak gruplar h¼linde y¼r¼t¼leceđi, programların s¼resi ve katılacak h¼k¼ml¼ tutuklu sayısının her programın ¼zelliđi, g¼venlik koşulları ve kurumun olanakları dikkate alınarak idare ve g¼zlem kurulunca belirleneceği, iyileştirme programlarının amaca aykırı sonuçlar verdiği tespit edilen h¼k¼ml¼ ve tutuklular y¼n¼nden bu uygulamaya son verilebileceği veya gerekli deđiŐikliklerin yapılabileceği; 13. maddesinde, g¼venlik bakımından tehlike yaratmadığı ¼l¼de, idare ve g¼zlem kurulu tarafından belirlenen istekli h¼k¼ml¼ ve tutukluların, 10 kiŐiyi aŐmayacak gruplar h¼linde ve idarenin g¼zetiminde, açık g¼r¼Ő alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aŐmamak ¼zere sohbet amacıyla bir araya getirilebileceği, bu faaliyetin hafta içerisinde açık g¼r¼Ő, avukat ve ziyaretçi g¼r¼Őlerini aksatmayacak Őekilde yaptırılacağı belirtilmiŐtir.

VI- Mardin Cumhuriyet BaŐsavcılıđıyla yapılan yazıŐmaya verilen 13/12/2024 tarihli cevapta;

A) Mardin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan h¼k¼ml¼ ve tutuklulara talep etmeleri halinde tıraş ve kişisel hijyen malzemelerinin verildiği,

B) Kurumda t¼m iÇ ve iŐlemlerin mevzuat h¼k¼mlerine uygun olarak y¼r¼t¼ld¼đ¼,

C) Soru ¼nergesinde belirtilen aksi y¼nde ki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

BildirilmiŐtir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

